

Ocena środowiska przyrodniczego

Projekt nr 1.

Temat: Ocena przydatności środowiska przyrodniczego powiatu staszowskiego na potrzeby turystyki i rekreacji

Czas realizacji: 12 godzin dydaktycznych (6 kolejnych spotkań)

W ramach systemu planowania przestrzennego w Polsce, jaki wprowadza **Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**, wyraźne są trzy jego szczeble: krajowy, regionalny i gminny, dla których opracowuje się trzy odmienne w zakresie i charakterystyce dokumenty planistyczne, różnie zresztą nazywane (koncepcja, plan, studium). Podstawową rolę w polskim systemie planowania odgrywa plan gminny, pod którym to pojęciem rozumieć należy: 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego konkretnej gminy. Pozostałymi zasadniczymi elementami systemu są: plany zagospodarowania przestrzennego województw oraz koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju.

Nawiązując do wymienionych dokumentów planistycznych, poszczególne jednostki samorządowe zlecają wykonanie różnego rodzaju opracowań mających charakter ocen środowiskowych.

Celem pierwszego projektu realizowanego w ramach przedmiotu *ocena środowiska przyrodniczego* będzie wykonanie oceny środowiskowej dla hipotetycznego zlecenia:

"Na potrzeby realizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu staszowskiego Starosta powiatu staszowskiego zleca wykonanie opracowania, którego celem będzie ocena przydatności środowiska przyrodniczego powiatu staszowskiego na potrzeby turystyki i rekreacji w granicach arkusza mapy topograficznej w skali 1:50 000 (M-34-44-C)".

Dane źródłowe (w rzeczywistości nazywane "danymi przekazanymi przez zamawiającego"):

- a) Mapa sozologiczna, 1:50 000, arkusz Staszów, format rastrowy ,
- b) Mapa hydrograficzna, 1:50 000, arkusz Staszów, format wektorowy,
- c) Mapa topograficzna, 1:50 000, arkusz Staszów, format rastrowy,
- d) Cyfrowy model wysokościowy SRTM3, format rastrowy, PUWG 92, 70x70 m ,

Zakład Hydrologii i Geoinformacji, Instytut Geografii UJK

- e) Mapa Gleb Polski w skali 1:300 000, arkusz Kielce, format rastrowy,
- f) Mapa Podziału Hydrograficznego Polski, 1:50 000, arkusz Staszów, format rastrowy,
- g) Podział administracyjny województwa świętokrzyskiego, format wektorowy,
- h) Regionalizacja fizyczno-geograficzna wg. Kondrackiego, format wektorowy.

Do realizacji postawionego zadania badawczego należy posłużyć się metodyką bonitacyjną przy użyciu oprogramowania GIS.

Metoda bonitacyjna polega na przypisaniu badanym cechom środowiska geograficznego odpowiedniej wartości punktowej. Im więcej punktów posiada dana cecha, tym jest ona bardziej atrakcyjna dla planowanej działalności. Ostateczną ocenę danego obszaru przeprowadza się sumując wszystkie punkty bonitacyjne, które otrzymał każdy z badanych elementów środowiska na danym obszarze. W wyniku tego otrzymujemy mapę, na której każdemu wydzieleniu przypisana jest suma punktów bonitacyjnych z wszystkich analizowanych warstw.

Tabela 1. Skala bonitacji analizowanych cech środowiska

Obiekt	Odległość od obiektu [m]	Liczba punktów bonitacyjnych
Sieć rzeczna (cieki z nazwą i ciekami bez nazwy)	0-100	3
	100-500	2
	>500	1
Zbiorniki wodne	0-100	3
	100-500	2
	>500	1
Drogi i koleje	0-100	3
	100-500	2
	>500	1
Obszary chronione	w granicach obszaru	5
Zabytki, obiekty cenne kulturowo*	0-300	3
	300-1000	2
	>1000	1
Baza noclegowa*	0-300	3
	300-1000	2
	>1000	1
Baza gastronomiczna*	0-300	3
	300-1000	2
	>1000	1

Zakład Hydrologii i Geoinformacji, Instytut Geografii UJK

Baza transportowa* (przystanki, dworce)	0-300	3
	300-600	2
	>600	1
Lasy	W granicach obszaru	1
	0-300	2
	>300	3
	Genetyczne typy gleb	Liczba punktów bonitacyjnych
Genetyczne typygleb	Rędziny	3
	Gleby brucyatne	2
	Bielice	4
	Czarnoziemy i czarne ziemie	1
	Gleby bagienne	4
	Mady	2
	Gleby terenów górzystych	5
	Klasa spadków [°]	Liczba punktów bonitacyjnych
Spadki terenu [°]	0-3	1
	3-6	2
	6-10	3
	10-15	4
	>15	5

*dane dotyczące bazy noclegowej, gastronomicznej i transportowej oraz zabytków i obiektów cennych kulturowo należy pozyskać indywidualnie na podstawie dostępnych w sieci www materiałów

Wykonując projekt należy stworzyć na dysku komputera odpowiednią lokalizację (folder) o nazwie OSP_proj1, o następującej strukturze:

```

OSP_proj1
-----dane_zrodlowe      -> niezmodyfikowane dane źródłowe
-----rastry             -> w formatach rastrowych
-----wektory            -> w formatach wektorowych
-----inne               -> w formatach innych
-----dane_zmodyf        -> zmodyfikowane dane źródłowe lub nowo utworzone dane
-----rastry             -> w formatach rastrowych
-----wektory            -> w formatach wektorowych
-----inne               -> w formatach innych
-----projekty           -> pliki projektów (np *.prj)
-----style              -> pliki stylów i symbolizacji warstw
    
```

Zakład Hydrologii i Geoinformacji, Instytut Geografii UJK

-----eksporty_map -> eksporty map do formatów graficznych (*.jpg, *.tif, *.svg i in.)
-----dokumenty -> dokumenty tekstowe, przykładowe opracowania, instrukcje itd.
-----temp -> folder tymczasowy

W celu zaliczenia projektu należy dostarczyć na pendrive lub CD:

1. Wszystkie dane przestrzenne, na podstawie których dokonano analizy.
2. Opis projektu (*.doc lub *.pdf) zawierający cel oceny, metodykę postępowania i rezultaty oceny.
3. Eksporty map (*.jpg lub *.tif):
 - a) wszystkich buforów z podkładem mapy topograficznej w skali 1:50 000, z odpowiednią legendą ukazującą ilości punktów bonitacyjnych w każdej klasie, w zasięgu opracowania,
 - b) mapę spadków z przydzielonymi punktami bonitacyjnymi, na podkładzie mapy topograficznej w skali 1:50 000,
 - c) mapę wynikową prezentującą ostateczny rezultat oceny, tzn. sumę punktów bonitacyjnych, na podkładzie mapy topograficznej w skali 1:50 000.